

15 ANYS DE JAZZ A LLEIDA

Xavier de CASTRO

ARTS
44

El panorama jazzistic espanyol té, des de fa més d'una dècada i mitja, la capital de les terres de ponent com a veritable punt de referència. Aquesta afirmació és, sens dubte, quelcom més que una frase bonica. Un món com ara el del jazz, per desgràcia, encara manifestament minoritari, ha gaudit malgrat tot de significatives iniciatives. Primer, a nivell concret de la ciutat de Lleida i, des de fa un cert temps -i per les diferents raons que tot seguit esbrinarem- gaudint, d'una importància que transcendeix molt més enllà de l'àmbit estrictament local. Però, comencem pel començament.

Jazz en viu (el clímax)

Aproximadament quinze anys enrere uns quants aficionats a la música en general, i al jazz i al blues en particular, ben coneguts a la ciutat hores d'ara (Josep Ramon Jové, Tonet Rufié, Joan Ballester, Francesc Peleato, Pep Tort, una mica més tard, Lluís Pérez, Alfred Casals, jo mateix i algun que altre que segurament em deixo al tinter) van constituir-se en associació cultural anomenant-la Amics del Jazz de Lleida. Els objectius eren clars en aquell temps: canalitzar aquesta afició a través d'un mecanisme organitzatiu sense afany de lucre que permetés fomentar la popularització del jazz a les nostres contrades i portar a Lleida, per a actuar en viu, els millors exemples possibles d'aquest gènere.

L'associació gestionada des de la seva junta directiva va aconseguir fer socis ràpidament fins al punt que gràcies a les quotes i a alguna que altra subvenció pú-

blica -puntuals a l'inici i més consolidades després- va poder iniciar i mantenir una programació més o menys estable. Els taquillatges de les pròpies actuacions i el suport cada vegada més important de la ciutadania i de les institucions públiques locals van donar com a resultat una activitat musical jazzística cada vegada més abundant i, sobretot, de més qualitat. Fou un temps en què el més granat del gènere en cada moment va aturar-se a la ciutat per mostrar-nos el millor del seu art: Oliver Jones, Tete Montoliu, Randy Weston, Howard Allen, Warren Vaché, Clark Terry, Antonio Hart, Stéphane Grapelly, Joe Newman, Hank Jones, Cecil Taylor, Herb Hellis, Kenny Burrell, Jimmy Cobb són, només, alguns dels molts "jazzmen" de prestigi internacional que van deleitar-nos, trepitjant l'escenari de la legendària, malgrat que ja desapareguda, Sala Europa; veritable referent musical -no sols pel jazz- d'aquesta ciutat.

Un punt i apart mereixen, també, dues fites sorgides de les ments inquietes dels responsables de l'associació. Per un cantó una altra aposta particular que va rebre el suport unànime del públic de la nostra ciutat: parlem de les exitoses experiències amb el Chicago Blues Festival i les seves prestigioses i variades formacions anyals. Les grans entrades de públic en amplis espais com el pavelló esportiu de la Bordeta o la discoteca Wonder, demostren el ressó popular que aquesta música eminentment negra ha tingut també a Lleida. Per un altre cantó, l'organització, sota la responsabilitat de l'associació, i amb el suport econòmic d'institucions públiques com la Paeria, l'Institut d'Estudis Ilerdencs de la Diputació o la Universitat de Lleida, de diferents esdeveni-

ments com la Mostra Internacional de Jazz Tardor, els Cicles de Jazz al Pati de l'IEI o les actuacions i les conferències musicades als espais universitaris.

Escrits sobre jazz (el més intel·lectual)

En el moment en què el primer número de la revista "Jazzology" va sortir al carrer, els Amics del Jazz festejaven el cinquè aniversari de la seva fundació amb plena consciència de la diversitat de camins per arribar a conèixer aquesta música. Tal iniciativa fou plantejada com un veritable nou repte; un anar un xic més enllà en l'aprofundiment del nostre hobby musical mitjançant una fórmula d'accés diferent, més intel·lectual si es vol. La proposta d'accedir-hi pel camí de les lletres suposava, sens dubte, un joc atractiu i, gairebé, alhora, un cert compromís obligatori. El joc consistia a cercar l'alquímia necessària per aconseguir que el ritme, les emocions i l'atmosfera propis del jazz trobessin la seva expressió entre les línies de paraula escrita. La creació literària, l'opinió, la crítica van córrer a càrrec no sols d'alguns dels propis membres de l'associació, sinó que altres amics, molts fins i tot de fora de la pròpia ciutat, van voler treballar plegats amb nosaltres amb les seves aportacions. Gent com Pere Rovira, Joan Margarit, Josep M. Reixach, Juan Claudio Cifuentes, Herminia Sirvent, Javier de Cambra, Juan Ferrer, Kándido Huarte i molts d'altres van col·laborar "per la cara" al llarg de quasi una dotzena d'entregues d'una revista singular, que la crítica especialitzada nacional va valorar amb superlatius, no únicament pel seu contingut, sinó per la

seva aposta estètica trencadora. "Jazzology", malgrat la seva efímera vida, va demostrar l'immens terreny que trepitjàvem gràcies a nombrosos exercicis personals d'interpretació des de modalitats expressives tan diverses com la literatura o la poesia, la ficció, el dibuix o la fotografia, la història, l'assaig o la crítica musical o cinematogràfica, per posar només alguns exemples de creació artística o de pensament. Tot plegat, a base de lliuraments multidisciplinars o mitjançant monogràfics, com els que es van dedicar a Charlie Parker, Boris Vian, Duke Ellington, Thelonious Monk o als Young Lions, va ser un marc idoni d'agermanament per un sentiment comú d'amor al jazz i al blues.

Jazz a les ones (per gaudir)

Lleida, pel que respecta a l'existència d'espais radiofònics especialitzats, ha estat fins fa no gaire completament orfe d'aquest tipus de programació. Aquesta realitat resulta si més no curiosa si la comparem a la d'altres ciutats grans o mitjanes del país o, fins i tot, a nivell estrictament català on destaca la profusió de programes d'aquesta mena, fins i tot en les freqüències més humils. La posada en marxa de l'emissora municipal Freqüència Lleida, sota la cobertura de la cadena COM Ràdio, ha permès que l'oferta temàtica musical existent pogués ampliar-se i establir una certa competència en front la ràdio fórmula més comercial i més popular. Així, juntament amb altres programes de música clàssica o de pop *sixties*, ha destacat en la graella temàtica de l'emissora municipal, immediatament, l'es-

Foto: Herminia Sirvent

Winard & Harjer Brothers (Sala Europa)

pai especialitzat de jazz escrit, dirigit i presentat per J.R. Jové que, a banda de consolidar-se, ha portat al aficionats de Lleida la veritable actualitat del gènere.

Jazz enregistrat (i vendible)

Per parlar de l'activitat de Satchmo Records en l'àmbit de l'edició fonogràfica a Lleida o a nivell nacional, no pot oblidar-se que existeixen uns antecedents significatius, sense els quals no s'haguessin pogut plantejar alguns dels seus projectes empresarials i artístics amb l'experiència necessària. En aquest sentit, les variades activitats desenvolupades tots aquests darrers anys pels Amics del Jazz i la seva estreta relació amb Satchmo SL -una empresa consolidada en la venda minorista de discos en general i de material de jazz, en particular, a través d'un catàleg mensual de venda per correu- han estat la clau per establir els contactes i assolir el coneixement de gestió necessaris per fundar un segell discogràfic proper a la realitat del jazz més actual, com a ampliació de les seves activitats habituals fins a l'any 1998.

Les perspectives d'aquest segell discogràfic atípic, sembla, s'han pogut complir a mesura que la producció constituïa a poc a poc un catàleg de fons sòlid mitjançant l'edició fins a l'actualitat de més d'una dotzena de referències. Respecte als objectius traçats inicialment pels seus responsables, tres poden destacar-se com a principals. Primerament, allò que respecta a la qualitat dels diferents projectes discogràfics. En segon terme,

la recerca d'un equilibri real entre produccions artístiques de músics nacionals i altres del panorama jazzístic internacional. L'últim, d'immensa importància pel que respecta a un projecte d'aquesta mena, és el d'aconseguir una màxima difusió dels enregistraments mitjançant una distribució al més àmplia possible. En aquest

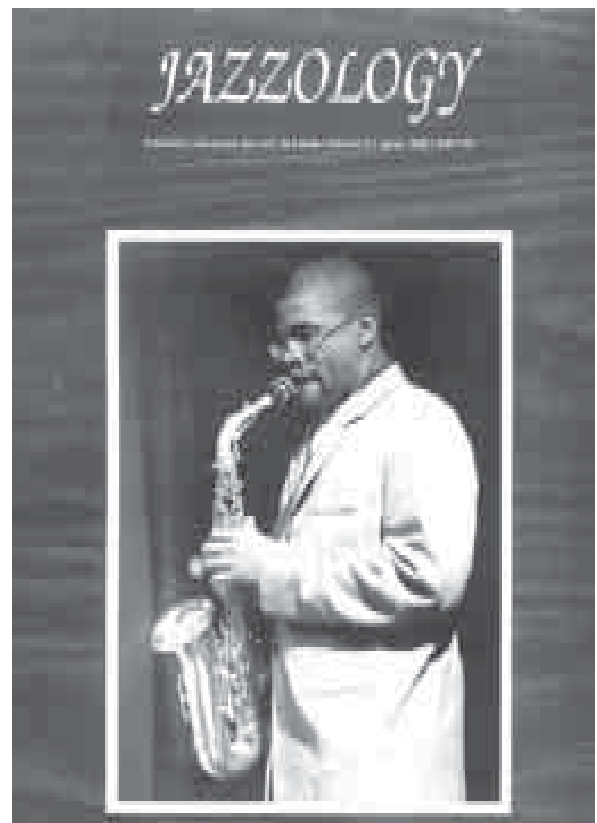

Foto: Herminia Sirvent

Kenny Brurrell (Sala d'Actes Universitat de Lleida)

sentit és bo poder destacar que els productes d'aquest segell discogràfic lleidatà compten amb una distribució nacional ben assentada i que la presència a l'estranger palesa un creixement progressiu que no s'atura. Satchmo Records com a companyia discogràfica s'estructura, en l'actualitat, en tres sèries o col·leccions diferents:

Jazz Of The Ages: aplega les produccions d'inqüestionable qualitat artística que s'identifiquin amb el corrent estètic del jazz acústic contemporani de tradició moderna (sonoritats nascudes des del *be-bop* dels anys quaranta fins a avui) representades per músics i compositors nacionals o estrangers indistintament. S'ha de destacar que els enregistraments editats fins al moment han obtingut raonables nivells de venda però, sobretot, magnífiques crítiques i, fins i tot, un més que important reconeixement mitjançant alguns dels premis més importants a la qualitat atorgats per la pròpia indústria. Músics com Perico Sambeat, Bruce Barth, David Mengual, Xavier Maureta, el grup Dexterity o, entre d'altres, Chris Kase i Andrzej Olejniczak han estat els primers artistes que han

presentat el seu treball dins d'aquesta col·lecció discogràfica.

Piano Solo Series: Amb, fins al moment, només una referència editada (*Old Bottle, New Wine*, del pianista català Albert Bover), aquesta sèrie d'enregistraments a piano sol properament es veurà incrementada pels treballs del pianista nord-americà Bruce Barth o el basc Iñaki Salvador.

Satchmo Records: En aquest apartat hi tenen cabuda totes aquelles propostes de músiques diverses. Algunes variades com el projecte feliçment assolit titulat *Paraula de Jazz* (poesia contemporània musicada en jazz) o d'altres, fins i tot, fora de l'ampli espectre del jazz. Entre les més vinculades a la música negro-americana cal destacar l'àlbum *Swing What You Do* del grup de dixieland Pixie & Dixie i els blues de la banda Smoking Blues. *Deserts*, la darrera entrega discogràfica del cantautor Xavier Baró, ha estat també editada en el marc d'aquesta col·lecció.

Punt i seguit. Que la història -del jazz a Lleida- no s'aturi...